

Polskie ślady w Bazylice Św. Antoniego

Polska Kaplica w odnowie

Daniela Meneghello

Odnowienie ołtarza zaprojektowanego przed przeszło stu laty przez Camilla Boito, ukazało jego nieoczekiwany blask.

Dnia 24 listopada ubiegłego, 2011 roku, Mszą świętą, której przewodniczył polski franciszkanin, pracujący przy Bazylice Św. Antoniego, o. Sylwester Bartoszewski, koncelebrowanej przez zastępcę rektora Bazyliki, o. Giorgio Laggioni'ego i o. Mirosława Banieckiego, także polskiego franciszkanina z Klasztoru Św. Antoniego, zakończono pierwszy etap rozpoczętych we wrześniu ubiegłego roku prac nad odnową „Polskiej Kaplicy”, pod wezwaniem św. Stanisława, biskupa i męczennika. Etap ten obejmował oczyszczenie ołtarza św. Stanisława z „patyny” i pyłu po raz pierwszy po przeszło stu latach od jego powstania.

Ten etap prac można było wykonać dzięki ofiarności pana Mikołaja Winnickiego, prezesa Akademii „dei Rampanti”.

O. Sylwester Bartoszewski w swoim powitalnym słowie informował, że pragnieniem przedstawicieli tutejszej Polonii jest pełne odnowienie Kaplicy. W ciągu ostatniego roku oprócz oczyszczenia ołtarza udało się też odnowić popiersie i epitafium polskiego senatora Erazma Kretkowskiego (z 1588 r.), znajdujące się po prawej stronie ołtarza. W najbliższym roku pragniemy znaleźć środki, które pozwoliłyby odnowić wspaniałą polichromię Kaplicy, wykonaną przez Tadeusza Popiela w 1899 r.

Tak zwana „Polska Kaplica” uzyskała obecny wygląd w XIX w. Było to owocem spotkania Camilla Boito (1836-1914), uznanego architekta włoskiego, urodzonego z matki Polki, który od 1893 r. zajmował się osmioma

FOTO: SYLWIA KOPU

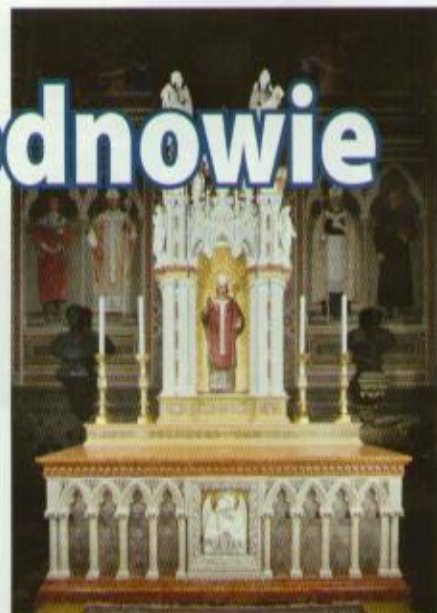

FOTO: SYLWIA KOPU

Odnowiony ołtarz św. Stanisława w „Polskiej Kaplicy”, w Bazylice św. Antoniego. Mszy świętej inauguracyjnej odnowiony ołtarz przewodniczył o. Sylwester Bartoszewski.

kaplicami w absydzie Bazyliki oraz o. Jana Warchała, młodego i energicznego polskiego franciszkanin, spowiednika w Bazylice Św. Antoniego. Powstał wtedy piękny dowód trwającej przez wieki polskiej obecności w Padwie i czci Polaków dla św. Antoniego. Warto przypomnieć, że już w 1607 r. został w Bazylice poświęcony pierwszy ołtarz dedykowany świętym Stanisławowi ze Szczepanowa i Jackowi Odrowążowi.

Świeżo odnowiony ołtarz został w „Polskiej Kaplicy” wzniesiony w 1900 r. W neogotyckim stylu północnych Włoch zaprojektował go Camillo Boito, a wykonał mediolański rzeźbiarz Antonio Soldini (1853-1933). Ten marmurowy pomnik stanowi centrum bogatego programu ikonograficznego o charakterze patriotycznym, który pokrywa całą kaplicę, a który powstał według pomysłu o. Warchała. Na bocznych ścianach Kaplicy, obok scen poświęconych św. Stanisławowi, każdego widza przyciągają dwa przedstawienia Madonny, na jednej ścianie Częstochowskiej, a na drugiej – Wileńskiej.

Struktura architektoniczna ołtarza

zrealizowana z wielobarwnych marmurów, składa się z ołtarza i antepedium, nad którymi wznosi się gotycka nastawa, wzbogacona ozdobnymi, złożonymi i kolorowymi płaskorzeźbami oraz siedem postaci aniołów, wśród których wyróżniają się dwa monumentalne. Środek antepedium zajmuje, wykonana z kararyjskiego marmuru płaskorzeźba archanioła Gabriela. Podpierające niejako męsę łuki, wsparte są na kolumnach mających formę późnego włoskiego gotyku. Harmonijne powiązanie z otoczeniem zapewnia statua św. Stanisława, centralnie umieszczona na złożonym tle, a także ozdoby nawiązujące do polskiej heraldyki.

Pani Barbara Lenart, polska rzeźbiarka i restauratorka, od lat pracująca we Włoszech, która dokonała renowacji ołtarza, wyznaje, że najbardziej pracochłonne było czyszczenie poszczególnych elementów z głęboko osadzonej patyny. To jednak pozwoliło wydobyć różnorodność ozdób i ukazać bogactwo całego projektu. Jest zadowolona z tego, że udało się przywrócić subtelny, wielobarwny charakter marmurowych rzeźb, których kompozycję pomyślano jako niezwykle klejnot. Dotąd był on pokryty gęstą warstwą pyłu, który uniemożliwiał dostrzeżenie zamierzonego piękna.